

BILAG
NATIONALPARKPLAN 2018-2024
FOR NATIONALPARK MOLS BJERGE

BILAG 1

BESTYRELSE, RÅD OG UDVALG 2016:

BESTYRELSE

Anne Sophie Gamborg	Dansk Skovforening
Erling Post	Formand
Eva Kullberg	Dansk Botanisk Forening
Jakob Vedsted	Museumsforeningen for Ebeltoft og Omegn
Jette Sørensen	Rådet for Nationalpark Mols Bjerge
Jørgen Ivar Mikkelsen	Djursland Landboforening
Klaus Bertram Mikkelsen	Foreningen af Private Lodsejere i og omkring Mols Bjerge
Thorkil Danielsen	Friluftsrådet, Østjylland
Margit Røtgind	Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs
Marianne Kirkegaard	Syddjurs Byråd
Peter Brostrøm	Naturstyrelsen, Kronjylland
Rita Geertz	Lodsejerforeningen Mols Bjerge Fredning
Susanne Bødker	SAM, Sammenslutning af Grundejerforeninger i Syddjurs
Trine Graae Lundorf	VisitDenmark
Verner Damm	Rådet for Nationalpark Mols Bjerge

RÅD

Arild Anthonsen	Plantning og Landskab
Bent Dall	Ebeltoft Kunstforening
Bo Kristensen	Djurslands Udviklingsråd (DUR)
Flemming Hørsted	Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Fritidsfiskerforbund og Dansk Amatørfiskerforening
Geert Bilander	Træskibs Sammenslutningen Lokalafdeling i Ebeltoft
Hanne Sloth	Handel Syddjurs
Jens Henrik Petersen	Foreningen til svampekundskabens fremme, Østjylland
Jette Sørensen	Dansk Geologisk Forening
Joy Klein	Dansk Ornitologisk Forening
Jørgen Lund Møller	Karpenhøj Naturcenter
Kim W. Olesen	Ebeltoft Håndværker- og Borgerforening
Reidar Lænø	Danmarks Jægerforbund
Thomas Secher Jensen	Molslaboratoriet, Naturhistorisk Museum Århus
Thorkild Hansen	BLIS – Foreningen for By- og Landskabskultur i Syddjurs
Verner Damm	Det Danske Spejderkorps

UDVALG:

Naturudvalget:

Jette Sørensen (fmd.), Eva Kullberg, Jens Henrik Petersen, Joy Klein, Jørgen Ivar Mikkelsen, Klaus Bertram Mikkelsen, Margit Røtgind, Peter Brostrøm, Reidar Lænø og Thomas Secher Jensen.

Kulturudvalget:

Jakob Vedsted (fmd.) Arild Anthonsen, Bent Dall, Geert Bilander, Marianne Kirkegaard, Susanne Bødker og Thorkild Hansen.

Friluftsudvalget:

Rita Geertz (fmd.), Erling Post, Jørgen Lund Møller, Flemming Hørsted, Thorkil Danielsen og Verner Damm

Erhvervsudvalget:

Jørgen Ivar Mikkelsen (fmd.), Anne Sophie Gamborg, Bo Kristensen, Hanne Sloth, Kim W. Olesen og Trine Graae Lundorf.

BILAG 2

FORSLAG FRA OFFENTLIGHEDFASEN

Nationalpark Mols Bjerge har i henhold til § 2 i bekendtgørelse nr. 868 af 27. juni 2016 følgende formål:

- 1 **NATUR:**
at bevare, styrke og udvikle naturen, dens mangfoldighed, kontinuitet, sammenhæng og frie dynamik, især for de nationalt betydningsfulde kyst-, overdrevs- og skovlandskaber

---

- 2 **GEOLOGI:**
at bevare og styrke de landskabelige og geologiske værdier i det unikke istidslandskab

---

- 3 **KULTUR:**
at bevare og styrke Nationalparkens kulturmiljøer og kulturhistoriske helheder og enkeltelementer

---

- 4 **FRILUFTSLIV:**
at styrke mulighederne for friluftsliv og særlige naturoplevelser og kulturhistoriske oplevelser i det varierede kyst- og kulturlandskab, herunder bymiljøer

---

- 5 **FORMIDLING:**
at styrke forskning, undervisning, naturvejledning og formidling af de landskabelige, geologiske, natur- og kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier

---

- 6 **LOKAL UDVIKLING:**
at støtte udvikling til gavn for lokalsamfundet, herunder erhvervslivet, med respekt for beskyttelsesinteresserne.

Forslag fra offentlighedsfasen							
NATUR OG GEOLOGI	Forslagsstiller	Forslagets relation til NP formål					
		1	2	3	4	5	6
■ Primær relation ■ Sekundær relation		NATUR	GEOLOGI	KULTUR	FRILUFTSLIV	FORMIDLING	LOKAL UDVIK.
1. Projekt om, hvad man kan gøre for at afhjælpe sur regn	Mundtligt på offentligt møde	■					
2. Sæt en målsætningsprocent for urørt skov i Nationalparken	Mundtligt på offentligt møde	■					
3. Vejrabatter: Undgå at slå dem nogle steder (kommunen) og lav en vejrabat fra Campingpladsen til Ebeltoft by med udsåede blomstrende arter.	Mundtligt på offentligt møde	■					
4. Bioblitz også med inddragelse af almindelige mennesker	Mundtligt på offentligt møde	■					
5. Projekt med fokus på mørke og stjernekyggeri	Mundtligt på offentligt møde				■		
6. Større dyr fx Bison i Nationalparken	Mundtligt på offentligt møde	■					
7. Kort, der viser aflejringer dybere nede, bl.a. Vulkanlag	Mundtligt på offentligt møde		■		■		
8. Projekt om grundvandsstanden i Nationalparken, synliggjort fx med strækningen Kildeslugten-Mølleåen.	Mundtligt på offentligt møde		■				
9. Projekt / event med fokus på anvendelse af urter m.m. (fx enebær og gin)	Mundtligt på offentligt møde	■			■		
10. Information om, hvilke naturtyper Nationalparken skal fokusere på	Mundtligt på offentligt møde	■				■	
11. Information om planer med tidsangivelse for naturprojekter	Mundtligt på offentligt møde	■				■	
12. Dokumentation af og formidling om naturprojekterne som giver større biodiversitet	Mundtligt på offentligt møde	■				■	
13. Informationsmateriale om tidevandsfænomenet og dets påvirkning af livet i havbunden, betydning for fugle m.v.	Mundtligt på offentligt møde	■	■			■	
14. Informationsmateriale om, hvorfra de store sten kommer, og hvordan de er skabt, evt. også som lag på app	Mundtligt på offentligt møde		■			■	
15. Vejledningsservice i Nationalparken om, hvad man selv og som forening kan gøre for at gavne naturen, herunder bekæmpelse af invasive arter	Mundtligt på offentligt møde	■				■	
16. Faunapassage mellem Stubbe Sø og Kattegat	Egil Holm Nielsen	■					
17. 'Projekt om insektsamlingen fra Mols, som indgår i den Siamesiske Samling	Museum Østjylland	■		■			
18. Tiltag, som kan hjælpe fuglelivet i NP ved Begtrup Vig, Fuglsø Mose, Skærsø Engsø, Mols Bjerger, Følle Bund og Stubbe Sø	DOF-Østjylland	■					
19. Formidling ved steder, hvor man kan se fugletræk eller rastende vadefugle. To foldere "Trækfugle i NP" og Rastrende vandfugle i NP"	DOF-Østjylland	■					
20. Fugleundersøgelsesprojekter ved Hjelm og Korup Sø samt konsekvensundersøgelser for fugle som følge af forstyrrelser i kystzonen	DOF-Østjylland	■					
21. Anvendelse af 60 til 75% af NP- støtte midler til bevaring og udvikling af naturen	Margit Røgind	■					
22. Midler til omlægning af dyrkede arealer til mere bæredygtige dyrkningsformer	Margit Røgind	■					
23. Naturplejeprojekt for Girafmosen i Ebeltoft	Margit Røgind	■					
24. Inddragelse af arealer ved Carl Th. Dreyers Vej i Biodiversitetsbåndet	Margit Røgind	■					
25. Bedre naturpleje på strandengen mellem Hotel Ebeltoft Strand og Nøset	Margit Røgind	■					
26. Kurser og informationsmaterialer om skabelse af naturlig hydrologi og biodiversitet i private haver	Margit Røgind Randi Bruhn	■					
27. Natureksperimentarium Mols Bjerger. Naturlegeplads til skabelse af geologiske processer i miniformat.	Randi Bruhn		■				
29. Stenpark ved kysten fx Dråby strand med lede blokke.	Randi Bruhn		■				

KULTUR	Forslagsstiller	Forslagets relation til NP formål					
		1 NATUR	2 GEOLOGI	3 KULTUR	4 FRILUFTSLIV	5 FORMIDLING	6 LOKAL UDVIK
■: Primær relation ■: Sekundær relation							
30. Familieruter med skulpturer af dyr m.v.	Mundtligt på offentligt møde						
31. Kunst i naturen: kunstprojekter i naturen, skulpturer langs kysten, åbne værksteder, land-art: skulpturer langs vandreruter	Mundtligt på offentligt møde						
32. Konkurrencer: Fiskekonkurrence, Molbohistorier, orienteringsløb m.v.	Mundtligt på offentligt møde						
33. Kulturprojekter om et helt sogns historie med inddragelse af frivillige fra lokalområdet fx Dråby	Mundtligt på offentligt møde						
34. Et projekt for Postladen, Det gamle Rådhus og den Siamesiske Samling som ét projekt	Mundtligt på offentligt møde						
35. Samarbejde med Moesgård om projekt om vikinger	Mundtligt på offentligt møde						
36. Kulturevents som er gode for sjælen - Vikingelav	Mundtligt på offentligt møde						
37. Gentænkning af molbohistorierne i et internationalt perspektiv	Mundtligt på offentligt møde						
38. Kulturhistoriske fortællinger under vandringer	Mundtligt på offentligt møde						
39. Fortælle de lokale kulturhistorier gennem træskulpturer	Mundtligt på offentligt møde						
40. Beskrivelse af kulturlandskabets historie fra stenalder til nu. Opbygget omkring fysiske kulturhistoriske nøglepunkter i NP	Kim Egefjord						
41. Fortsættelse af åbne udgravninger – gerne indkapslet i større sammenhænge	Museum Østjylland						
42. Fortsættelse af registrering af NPs kulturmiljøer – gerne indkapslet i større sammenhænge	Museum Østjylland						
43. Projekt – udforsk selv nationalparkens historie – udforsk et sogns historie fra oldtid til nutid med inddragelse af lokalbefolkningen gennem interessegrupper og studiekredse. Formidling af resultater på flere måder og mod flere grupper	Museum Østjylland						
44. Videre arbejde med Molbohistorierne	Museum Østjylland						
45. Projekt om renovering af tangdigerne i Ebeltoft	Museum Østjylland						
46. Projekt om insektsamlingen fra Mols som indgår i den Siamesiske Samling	Museum Østjylland						
47. Etablering af "Livets sti" hvor man ledes gennem fysiske spor i NP fra jæger/samler/ tidlig stenalder til middelalderen	Randi Bruhn						
48. Kurser i forhold til vedligeholdelse og renovering af fysisk kulturarv. Håndværker festivaler fx med forskellige temaer fra år til år	Randi Bruhn						
49. Genskabelse af møder i Tinghulen	Randi Bruhn						
50. Kulturhistoriske temaruter i Nationalparken fx mellem hellige steder eller anlæg skabt i relation til ufred	Randi Bruhn						
51. Revitalisering af Molbohistorierne gennem installationer, fysisk udfoldelse og udstillinger	Randi Bruhn						
52. Restaurering og fremtidig anvendelsesplan for huset i Aarhusplantagen (Axel, Ingolf & Co.'s barndomshjem)	Christine Fentz						
53. Lave kurser til ejere af bevaringsværdige huse om renovering	Mundtligt på offentligt møde						
54. Foredrag med hands-on demonstration - af gamle håndværkskunderskaber, som er nødvendige ved ejerskab af fx bindingsværkshus; kalkning, tjæring, gærdelevning, etc	Christine Fentz						
55. Indkalde til et nyt møde kun med fokus på drøftelse af revitalisering af molbohistorierne	Randi Bruhn						
56. Skabe/genoplive et Molbomarked i Århus	Geert Bilander						

57. Molbohistorien om skibsungen er særlig god har relation til kærligheden til at undres	Mundtligt på offentligt møde							
58. Ved revitalisering af Molbohistorierne skal vi have fokus på den internationale relation i historietypen – og det perspektiv, som det giver markedsføringsmæssigt	Christine Fentz							
59. Der skal være høj grad af bevidstheden om hvad der er vi vil bruge molbohistorierne til	Christine Fentz							
60. Filmforevisning i naturen	Christine Fentz							
61. Forestå aktiv formidling om byggestilens udvikling i Ebeltoft gennem de seneste 200 år. Fra bindingsværk over småhuse og enfamiliehuse til 0-enehuse.	Ebeltoft Rotary Klubs Erhvervsudvalg							
63. Det skal tydeliggøres og formidles, at en række lokale borgere har udarbejdet publikationer om centrale kulturhistoriske miljøer i NP. Fx Femmøller, Fåborgs gård og Jørgen Wendelboes virke	Ebeltoft Rotary Klubs Erhvervsudvalg							
FRILUFTSLIV	Forslagsstiller	Forslagets relation til NP formål						
■: Primær relation ■: Sekundær relation		1	2	3	4	5	6	
		NATUR	GEOLOGI	KULTUR	FRILUFTSLIV	FORMIDLING	LOKAL UDVIK.	
64. Projekt med fokus på mørke og stjernekipgeri	Mundtligt på offentligt møde							
65. Kort der viser aflejringer dybere nede, bl.a. vulkanlag	Mundtligt på offentligt møde							
66. Afmærkning af private og offentlige områder på fx pæle ude på stierne	Mundtligt på offentligt møde							
67. Ændring af adgang til naturen i forhold til lovgivningen ved hjælp af frivillige aftaler med lodsejere, det drejer sig både om øget adgang men også om mulighed for at begrænse adgang	Mundtligt på offentligt møde							
68. Lette adgangen til arealer, hvor der i forvejen er adgang, fx ved hjælp af stiger over hegn	Mundtligt på offentligt møde							
69. Adfærdsregulering ved hjælp af conduct og øget samarbejde med brugergrupper, fx mountainbike klubber, og nudging til at regulere gæsternes adgang og tidspunkter for besøg	Mundtligt på offentligt møde							
70. Tænk respekt for både natur og lodsejere ind i stiforløb, der skal være en balance	Mundtligt på offentligt møde							
71. Vandforsyning: Samarbejde med private om muligheden for at få vand	Mundtligt på offentligt møde							
72. Kystfaciliteter skal også kunne tilgås fra vandsiden	Mundtligt på offentligt møde							
73. Øget niveau og vedligehold af faciliteter fx ved restaurant	Mundtligt på offentligt møde							
74. Tænk faciliteter ind proportionalt med tiltrækning af turister	Mundtligt på offentligt møde							
75. Nye faciliteter: Hejs til handicappede, offentlige el-cykler, terrængående kørestole	Mundtligt på offentligt møde							
76. Fast ejendom: køb gård i Basballe, køb jord og lav naturlegeplads i Mols Bjerge	Mundtligt på offentligt møde							
77. Natomolen og militære anlæg: lave konkurrence om brugen af anlægget	Mundtligt på offentligt møde							
78. Tydeliggørelse af kombinationer af stier, så man får en varieret naturoplevelse kombineret med kultur	Mundtligt på offentligt møde							
79. Familieruter med skulpturer af dyr m.v.	Mundtligt på offentligt møde							
80. Tydeliggørelse af handicapvenlige stier	Mundtligt på offentligt møde							
81. Plads til ridestier mellem vejen og indhegninger	Mundtligt på offentligt møde							
82. Barfodsstier i terrænet	Mundtligt på offentligt møde							

83. Stier i stilleområder	Mundtligt på offentligt møde						
84. Ensartet stationær skiltning på kvalitetsvandresterne, eks med Nationalparkens logo	Mundtligt på offentligt møde						
85. Stisystem fra Ebeltoft til Femmøller Strand	Mundtligt på offentligt møde						
86. "Stier" i trætoppene	Mundtligt på offentligt møde						
87. Events året rundt	Mundtligt på offentligt møde						
88. Kunst i naturen: kunstprojekter i naturen, skulpturer langs kysten, åbne værksteder, land-art: skulpturer langs vandreruter	Mundtligt på offentligt møde						
89. Konkurrencer: Fiskekonkurrence, Molbohistorier, orienteringsløb m.v.	Mundtligt på offentligt møde						
90. Samarbejde med Moesgård om projekt om vikinger	Mundtligt på offentligt møde						
91. Projekt / event med fokus på anvendelse af urter m.m. (enebær og gin fx)	Mundtligt på offentligt møde						
92. Vejledningsservice i Nationalparken om regler for fx opsætning af shelters, badebroer m.v.	Mundtligt på offentligt møde						
93. Mere anonyme skilte langs cykelstier	Mundtligt på offentligt møde						
94. Der skal ikke for mange biler på grusveje i Mols Bjerge. Der skal laves en fremskudt parkering før Strandkær med mulighed for at få adgang til en leje cykel	Mundtligt på offentligt møde						
95. Mountainbike muligheder skal forbedres i Mols Bjerge.	Mundtligt på offentligt møde						
96. Undersøge muligheden for en sti langs Havmølle åen samt en udvidelse af nationalparken langs åen.	Mundtligt på offentligt møde						
97. Udvidelse ved den gamle passage ved Dråby	Mundtligt på offentligt møde						
98. Udbygge muligheden for at gå rundt om Stubbe sø	Mundtligt på offentligt møde						
99. Afmærkede ruter til Mountainbikeryttere Mols Bjerge	Mundtligt på offentligt møde						
100. Bedre mulighed for cykelparkering i Ebeltoft by. Henvielse til parkeringssteder.	Mundtligt på offentligt møde						
101. Udnytte potentialer for cykelturismen bedre.	Mundtligt på offentligt møde						
102. Cykelsti fra Egens Havhuse til Vrinners	Mundtligt på offentligt møde						
103. Etablering af en sti i Tolløkke skoven som er handicapvenlig	Olav Thomsen						
104. Etablering af dedikerede mountainbikespor i Nationalparkens del af Mols Bjerge – tilsvarende det ved Ebeltoft	Michael Langkow						
105. Etablere et mountainbike spor med mindre sværhedsgrad end i Ebeltoft. En grussti til "bløde mountainbikere i ikke så kuperet terræn, som også vil kunne anvendes af segways	Ebeltoft Rotary Klubs Erhvervsudvalg						
106. Etablere et system af "Natur cykler" i stil med By cykel konceptet, hvor man fra særlige pladser kan leje/tage en cykel og aflevere den på en anden plads							
107. Forbyd adgang for alle biler til Mols bjerges grusveje. Bortset fra beboere, landbrugs køretøjer, handicap biler eller folk med ærinde deroppe. Lave nogle parkeringspladser nedenfor og vedligeholde stierne	Robert Yates						
108. Gå sti rundt om Stubbe Sø	Egil Holm Nielsen						
109. Bænke på Skovbjerg ved Knebel	Egil Holm Nielsen						
110. Separate mountainbikestier så færdsel holdes fri fra vandrede	Egil Holm Nielsen						

111. Udvidelse af badebro i Nappedam og ombygning til sauna og toilet i toldbygningens vestre ende.	Nappedam bådelaug og Rønde Distriktråd							
112. Etablering af en træpromenade langs strandkanten fra Kalø Slotsruin til Nappedam	Nappedam bådelaug og Rønde Distriktråd							
113. Bedre afmærkede stier på længere distancer	Randi Bruhn							
114. Etablering af stier uden for grus- og asfaltveje, sansestier, handicapvenlige stier, barfodsstier	Randi Bruhn							
115. Etablering af trætop-huse, svævebane og stilleområder	Randi Bruhn							
116. Etablere badefaciliteter i Ebeltoft bys mellem Fregatten Jylland og Ebeltoft Strand Camping	Ebeltoft Rotary Klubs Erhvervsudvalg							
117. I løbet af planperioden skal der udvælges 3 strande, som gøres til "super strande" med veludbyggede faciliteter for at styrke NP som turistmål	Ebeltoft Rotary Klubs Erhvervsudvalg							
118. Udvikling af attraktive sundhedstilbud til Nationalparkens gæster								
FORMIDLING	Forslagsstiller	Forslagets relation til NP formål						
■: Primær relation ■: Sekundær relation		1	2	3	4	5	6	
		NATUR	GEOLOGI	KULTUR	FRILUFTSLIV	FORMIDLING	LOKAL UDVIK.	
119. Information om, hvilke naturtyper Nationalparken fokuserer på	Mundtligt på offentligt møde							
120. Information om planer med tidsangivelse for naturprojekter	Mundtligt på offentligt møde							
121. Dokumentation af og formidling om Naturprojekterne giver større biodiversitet	Mundtligt på offentligt møde							
122. Informationsmateriale om tidevandsfænomenet og dets påvirkning af livet i havbunden, betydning for fugle m.v.	Mundtligt på offentligt møde							
123. Fokus på børn: Mere informationsmateriale til børn og unge, som gøres tilgængeligt på skoler	Mundtligt på offentligt møde							
124. Flere børneaktiviteter inkl. Guidede ture i børnehøjde	Mundtligt på offentligt møde							
125. Vejledningsservice i Nationalparken om hvad man selv og som forening kan gøre for at gavne naturen, herunder bekæmpelse af invasive arter	Mundtligt på offentligt møde							
126. Vejledningsservice i Nationalparken om regler for fx opsætning af shelters, badebroer m.v.	Mundtligt på offentligt møde							
127. Vejledningsservice i Nationalparken, så man kan få at vide, hvor man skal henvende sig, hvis det ikke er et Nationalpark anliggende	Mundtligt på offentligt møde							
128. Bevare Slotskro, Iskiosk og halvtag også selv om der etableres et Velkomstcenter	Lisbeth Weitemeyer							
129. Opsætning af bord/bænke på grønning ved den nedlagte Gravlev Brugs samt opsætning af en mindeplade for Knud-Erik Raahauge, som påskønner hans store arbejde for natur og miljø	Margit Røgind							
130. Information (analog – digital) om særlige natur og kultur kvaliteter på/i tilknytning til lokaliteten	Randi Bruhn							
131. Hjælp til naturangste og naturfremmede borgere i forhold til brug af naturen – udvikles i samarbejde med lokale aktører.	Randi Bruhn							
132. Gøre NP til et naturpædagogisk kraftcenter	Randi Bruhn							
133. Understøtte et folkeligt europæisk universitet med fokus på bæredygtige livsformer	Randi Bruhn							
134. Restaurering og fremtidig anvendelsesplan for huset i Aarhusplantagen (Axel, Ingolf & Co.'s barndomshjem)								
135. Filmforevisning i naturen	Christine Fentz							
136. Styrke naturformidling for skoleklasse gennem deltagelse i projektet "Skolen i Virkeligheden"	Syddjurs Kommune							

ERHVERV OG LOKAL UDVIKLING	Forslagsstiller	Forslagets relation til NP formål					
		1 NATUR	2 GEOLOGI	3 KULTUR	4 FRILUFTSLIV	5 FORMIDLING	6 LOKAL UDVIK.
■: Primær relation ■: Sekundær relation							
137. Udarbejdelse af et særligt logo for "Nationalparken på spisekortet/ spisebordet" som kan tildeles hvor det er relevant	Ebeltoft Rotary Klubs Erhvervsudvalg						
138. En flot og stor restaurant a la Utzon ved kysten	Mundtligt på offentligt møde						
139. Da Nationalparken omfatter mere end natur foreslås det at vores navn/ logo suppleres med en underlinje: NP – "ikke kun en naturpark »	Ebeltoft Rotary Klubs Erhvervsudvalg						
140. Medvirke til oprettelse af et Europæisk center inden for natur og landskab	Mundtligt på offentligt møde						
141. Institut med pædagogisk formidling af istid og landskabsdannelse	Mundtligt på offentligt møde						
142. Strategi for inddragelse af flere unge beboere i Nationalparkens aktiviteter	Christine Fentz						
143. Skabe/genoplive et Molbomarked i Århus	Geert Bilander						
144. Opsætning af stor turistinformationstavle om NP på E 45 ved afkørslen til Djurslandsmotorvejen	Ebeltoft Rotary Klubs Erhvervsudvalg						
145. Profilerings af Nationalparken gennem styrket viral markedsføring og fokus på lokale netværk af frivillige	Syddjurs Kommune						
146. Medvirke og indgå i projekt SMARTSyddjurs om dataindsamling og effektovervågning til udvikling af det gode liv i kommunen	Syddjurs Kommune						
147. Samarbejde med kommunen om webshop og eller fysiske butikker i Århus rettet mod "det aktive friluftsliv- og naturmenneske"	Syddjurs Kommune						
148. Udvikle turistkoncepter rettet mod segmentgrupperne Børnefamilier og Voksne par med interesse for "det gode liv"	Syddjurs Kommune						
149. Undersøge mulighederne for at Nationalparkens cykelruter bliver optaget på kortet over Visit Danmarks Panorama Cykelruter	Syddjurs Kommune						
150. Sætte fokus på Europæisk Kulturhovedstads projekt "Gentænk god mad" og NP's erhvervsmæssige styrkeposition i forhold til kvalitetslevnedsmidler	Syddjurs Kommune						
151. Mere synlighed for arrangementer og produkter i Nationalparken	Mundtligt på offentligt møde						
152. Forslag til slogan: Nationalparken i Danmarks centrum	Mundtligt på offentligt møde						
153. Pakker med lokale fødevarer, som folk kan købe med hjem	Mundtligt på offentligt møde						
154. Lav en fotobog om Nationalpark Mols Bjerge med forskellige relevante beskrivelser om nationalparken	Mundtligt på offentligt møde						
155. Gør Nationalparken til et kreativt udviklingssted for større virksomheder, fx henvendelser til nogle af de store danske virksomheder	Mundtligt på offentligt møde						
156. Videreudvikling af Nationalpark Netværket	Mundtligt på offentligt møde						

BILAG 3

INDSATSOMRÅDER

1. Mere biodiversitet i skovene											
Indsatsens formål		At styrke særlige og truede arter og deres levesteder primært i Nationalparkens gamle løvskove.									
Relation til bekendtgørelsens	Formål	<p>§ 2 stk. 1: At bevare, styrke og udvikle naturen, dens mangfoldighed, kontinuitet, sammenhæng og frie dynamik, især for de nationalt betydningsfulde kyst-, overdrevs- og skovlandskaber.</p> <p>§ 2 stk. 5: At styrke forskning, undervisning, naturvejledning og formidling af de landskabelige, geologiske, natur- og kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier.</p>									
	Målsætning	<p>§ 3 stk. 1: De væsentligste naturtyper som lavvandede havområder, strandenge, strande og kystkrænter, overdrev, løv- og fyrreskove skal bevares, og deres udbredelse, kvalitet og mangfoldighed styrkes. De skal beskyttes mod tilgroning, afvanding, næringsstofberigelse, invasive arter m.v. og udvikles til at blive bæredygtige og dynamiske økosystemer med naturlig vandbalance m.v.</p> <p>§ 3 stk. 13: Nationalparkens udvikling skal følges og evalueres.</p>									
Beskrivelse af indsatsen		Sammen med private og offentlige skovejere at skabe projekter, som øger den biologiske mangfoldighed i Nationalparkens skove.									
Indsatsens elementer og projekter		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Mål på kort sigt</th> <th>Mål på mellemlang og lang sigt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <p>Offentlige skove: Supplerende straks-tiltag ved NST's eventuelle urørt skov-udtagninger</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udredning af kortlægningsbehov i Kalø-skovene. • Aftaler med NST om ekstra indsats til straks-udvikling af særlige og truede levesteder • Lave aftaler om registrering af særlige og truede arter samt overvågning af disse. • Samarbejde med AU-DCE om viden- og kortlægningsprojekter. </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde med udvalgte UrørtSkov-projekter løvskovsrige nationalparker (Kgs. Nordsjælland og Skjoldungerne) </td> </tr> <tr> <td> <p>Private skove: Naturplaner for store skov- og jagtejendomme</p> </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre at oversete løvskove med højt naturpotentiale inddrages i naturplanerne og at indsatserne understøttes. </td> </tr> <tr> <td> <p>Aftaler om dødt ved, lysbrønde, skovgræsning og naturlig hydrologi</p> </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Kortlægning af løvskove med højt naturpotentiale. • Kampagne for at indgå små og afgrænsede aftaler med private lodsejere. • SWOT-analyse for biodiversitetsaftaler i gammel løvskov. </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Fælles projekter, erfa-udveksling og rådgivning på tværs af nationalparker. • Gennemføre en kampagne for store veterantræer i private haver. </td> </tr> </tbody> </table>	Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt	<p>Offentlige skove: Supplerende straks-tiltag ved NST's eventuelle urørt skov-udtagninger</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udredning af kortlægningsbehov i Kalø-skovene. • Aftaler med NST om ekstra indsats til straks-udvikling af særlige og truede levesteder • Lave aftaler om registrering af særlige og truede arter samt overvågning af disse. • Samarbejde med AU-DCE om viden- og kortlægningsprojekter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde med udvalgte UrørtSkov-projekter løvskovsrige nationalparker (Kgs. Nordsjælland og Skjoldungerne) 	<p>Private skove: Naturplaner for store skov- og jagtejendomme</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre at oversete løvskove med højt naturpotentiale inddrages i naturplanerne og at indsatserne understøttes. 	<p>Aftaler om dødt ved, lysbrønde, skovgræsning og naturlig hydrologi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kortlægning af løvskove med højt naturpotentiale. • Kampagne for at indgå små og afgrænsede aftaler med private lodsejere. • SWOT-analyse for biodiversitetsaftaler i gammel løvskov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fælles projekter, erfa-udveksling og rådgivning på tværs af nationalparker. • Gennemføre en kampagne for store veterantræer i private haver.
Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt										
<p>Offentlige skove: Supplerende straks-tiltag ved NST's eventuelle urørt skov-udtagninger</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udredning af kortlægningsbehov i Kalø-skovene. • Aftaler med NST om ekstra indsats til straks-udvikling af særlige og truede levesteder • Lave aftaler om registrering af særlige og truede arter samt overvågning af disse. • Samarbejde med AU-DCE om viden- og kortlægningsprojekter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde med udvalgte UrørtSkov-projekter løvskovsrige nationalparker (Kgs. Nordsjælland og Skjoldungerne) 										
<p>Private skove: Naturplaner for store skov- og jagtejendomme</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre at oversete løvskove med højt naturpotentiale inddrages i naturplanerne og at indsatserne understøttes. 										
<p>Aftaler om dødt ved, lysbrønde, skovgræsning og naturlig hydrologi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kortlægning af løvskove med højt naturpotentiale. • Kampagne for at indgå små og afgrænsede aftaler med private lodsejere. • SWOT-analyse for biodiversitetsaftaler i gammel løvskov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fælles projekter, erfa-udveksling og rådgivning på tværs af nationalparker. • Gennemføre en kampagne for store veterantræer i private haver. 									
Indsatsens relation til andre parter og anden planlægning		Projekterne har tæt tilknytning til den nationale skovstrategi og Naturstyrelsens øgede indsats i.f.t. Urørt Skov i nær fremtid. Området er relativt nyt i Danmark, hvorfor der søges samarbejde med universiteterne og den løvskovsrige sjællandske nationalpark. Kræver positivt tilsagn fra private og offentlige lodsejere.									
Tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning		Eventuelt Skovloven.									
Organisering og samarbejdsparter		Nationalparken, Naturstyrelsen, Syddjurs Kommune, Universiteter og private lodsejere i forskellige konstellationer									
Indsatsens relation til indkomne forslag fra offentlighedsfasen		2, 10, 12									

2. Styrkelse af det særlige og truede i Nationalparkens overdrevs- og hedenatur																								
Indsatsens formål		<ul style="list-style-type: none"> • At styrke særlige og truede arter og deres lysåbne tørre levesteder i "hesteskoen" om Ebeltoft Vig, fra Øer til Dragsmur. • At styrke forskning, undervisning, naturvejledning og formidling af de landskabelige, geologiske, natur- og kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier. 																						
Relation til bekendtgørelsens	Formål	§ 2 stk. 1: At bevare, styrke og udvikle naturen, dens mangfoldighed, kontinuitet, sammenhæng og frie dynamik, især for de nationalt betydningsfulde kyst-, overdrevs- og skovlandskaber.																						
	Målsætning	<p>§ 3 stk. 1: De væsentligste naturtyper som lavvandede havområder, strandenge, strande og kystskrænter, overdrev, løv- og fyrreskove skal bevares, og deres udbredelse, kvalitet og mangfoldighed styrkes. De skal beskyttes mod tilgroning, afvanding, næringsstofberigelse, invasive arter m.v. og udvikles til at blive bæredygtige og dynamiske økosystemer med naturlig vandbalance m.v.</p> <p>§ 3 stk. 2: At skabe større sammenhæng mellem Nationalparkens naturområder, herunder især overgange mellem kyst-, overdrevs- og skovarealer.</p> <p>§ 3 stk. 3: Udlægge sammenhængende skovområder, hvor plantager omlægges til lysåbne og naturnært drevne skove domineret af hjemmehørende træarter og buske, og områder med åben græsningmosaik med sandmarker skal bevares og styrkes</p> <p>§ 3 stk. 11: Forskning skal understøttes og undervisning styrkes gennem etablering af faciliteter og undervisningstilbud, herunder tilbud der understøtter natur-, kultur- og miljøbevidstheden hos børn og unge.</p> <p>§ 3 stk. 13: Nationalparkens udvikling skal følges og evalueres</p>																						
Beskrivelse af indsatsen		Sammen med private og offentlige lodsejere at udvikle og gennemføre naturpleje og -genopretningsprojekter i den lysåbne næringsfattige overdrevs- og hedenatur.																						
Indsatsens elementer og projekter		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 30%;"></th> <th style="width: 35%; background-color: #e0f2f1;">Mål på kort sigt</th> <th style="width: 35%; background-color: #e0f2f1;">Mål på mellemlang og lang sigt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Sammenhæng mellem værdifulde naturområder</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Etablere og forankre et projekt om arealerhvervelse, hvor NPMB udvikler og erfa-opsamler på samarbejde mellem lodsejere. • Integrere projektet i.f.t. N2000, Syddjurs Kommune og MolsLaboratoriet. • Opstille og iværksætte en overvågningsplan. </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Konsolidere, drifte og justere projektet </td> </tr> <tr> <td>Videreudvikling af BiodiverCity – blomstrende bånd gennem byen (Øer-Egsmark)</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Inddragelse af yderligere private og offentlige arealer og arealtyper • Fagfaglig formidling af projektets unikke aspekter. • Etablering af et registreringsværktøj til fauna-biodiversitet. </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Trimning af permanent projektdrift med evaluering og formidling • Videreudvikle og tilbyde naturplejeværktøjer på byarealer • Udvikle og igangsætte målrettede naturprojekter i båndet, fx ift udvalgte målarter • Etablere stiføring i båndet med formidling af sammenhæng fra Øer til Egsmark. </td> </tr> <tr> <td>Naturplaner ift. Molsnatur på jagt- og skovejendomme Egsmark-Femmøller</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Kortlægge naturpotentialerne Egsmark-Femmøller • Gennemføre 2-3 naturplaner og opfølgende indsatser ift. overdrevs- og sandmarksnatur. </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Skitsere og dokumentere sandsynlig habitatkorridor Egsmark-Femmøller • Igangsætte registrering af særlig og truede arter i korridor. </td> </tr> <tr> <td>Biologiske Vejkort og særlig anlæg og drift ift. Molsnatur i vejrabbatter</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Forhandlinger m Syddjurs Kommune Vej & Trafik om formål, vilkår, drift og økonomi • Igangsætning af demonstrations- og udviklingsprojekt i del af hesteskoen med biologiske vejkort og driftsplan og erfa. </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Iværksætte national videndeling • Udstrække projektet til andre områder med behov for sammenhængende natur. </td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Naturpleje ift. særlige og udvalgte arter</td> <td>Krat- og gyvelrydning ift. sjældne flora – Opret Kobjælde og associeret flora</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Etablering af samarbejds- og koordinationsforum ml. NST, Syddjurs Kommune og NPMB • Udvikling og øgning af frivilliggruppernes indsats i naturpleje • Videnopbygning og erfa-udveksling via universitetsprojekter </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Overvågning af udvalgte arter (top20?) </td> </tr> <tr> <td>Nye levesteder for særlige og truede jordboende og gødningsafhængige arter</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Samle, koordinere og justere indsatserne fra parter i området • Iværksætte, overvåge og evaluere forsøg med blottet mineraljord og gødning </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Lave artsforvaltningsplaner for 3-5 udvalgte jordboende og gødningsafhængige arter </td> </tr> </tbody> </table>		Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt	Sammenhæng mellem værdifulde naturområder	<ul style="list-style-type: none"> • Etablere og forankre et projekt om arealerhvervelse, hvor NPMB udvikler og erfa-opsamler på samarbejde mellem lodsejere. • Integrere projektet i.f.t. N2000, Syddjurs Kommune og MolsLaboratoriet. • Opstille og iværksætte en overvågningsplan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Konsolidere, drifte og justere projektet 	Videreudvikling af BiodiverCity – blomstrende bånd gennem byen (Øer-Egsmark)	<ul style="list-style-type: none"> • Inddragelse af yderligere private og offentlige arealer og arealtyper • Fagfaglig formidling af projektets unikke aspekter. • Etablering af et registreringsværktøj til fauna-biodiversitet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Trimning af permanent projektdrift med evaluering og formidling • Videreudvikle og tilbyde naturplejeværktøjer på byarealer • Udvikle og igangsætte målrettede naturprojekter i båndet, fx ift udvalgte målarter • Etablere stiføring i båndet med formidling af sammenhæng fra Øer til Egsmark. 	Naturplaner ift. Molsnatur på jagt- og skovejendomme Egsmark-Femmøller	<ul style="list-style-type: none"> • Kortlægge naturpotentialerne Egsmark-Femmøller • Gennemføre 2-3 naturplaner og opfølgende indsatser ift. overdrevs- og sandmarksnatur. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skitsere og dokumentere sandsynlig habitatkorridor Egsmark-Femmøller • Igangsætte registrering af særlig og truede arter i korridor. 	Biologiske Vejkort og særlig anlæg og drift ift. Molsnatur i vejrabbatter	<ul style="list-style-type: none"> • Forhandlinger m Syddjurs Kommune Vej & Trafik om formål, vilkår, drift og økonomi • Igangsætning af demonstrations- og udviklingsprojekt i del af hesteskoen med biologiske vejkort og driftsplan og erfa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Iværksætte national videndeling • Udstrække projektet til andre områder med behov for sammenhængende natur. 	Naturpleje ift. særlige og udvalgte arter	Krat- og gyvelrydning ift. sjældne flora – Opret Kobjælde og associeret flora	<ul style="list-style-type: none"> • Etablering af samarbejds- og koordinationsforum ml. NST, Syddjurs Kommune og NPMB • Udvikling og øgning af frivilliggruppernes indsats i naturpleje • Videnopbygning og erfa-udveksling via universitetsprojekter 	<ul style="list-style-type: none"> • Overvågning af udvalgte arter (top20?) 	Nye levesteder for særlige og truede jordboende og gødningsafhængige arter	<ul style="list-style-type: none"> • Samle, koordinere og justere indsatserne fra parter i området • Iværksætte, overvåge og evaluere forsøg med blottet mineraljord og gødning 	<ul style="list-style-type: none"> • Lave artsforvaltningsplaner for 3-5 udvalgte jordboende og gødningsafhængige arter
	Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt																						
Sammenhæng mellem værdifulde naturområder	<ul style="list-style-type: none"> • Etablere og forankre et projekt om arealerhvervelse, hvor NPMB udvikler og erfa-opsamler på samarbejde mellem lodsejere. • Integrere projektet i.f.t. N2000, Syddjurs Kommune og MolsLaboratoriet. • Opstille og iværksætte en overvågningsplan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Konsolidere, drifte og justere projektet 																						
Videreudvikling af BiodiverCity – blomstrende bånd gennem byen (Øer-Egsmark)	<ul style="list-style-type: none"> • Inddragelse af yderligere private og offentlige arealer og arealtyper • Fagfaglig formidling af projektets unikke aspekter. • Etablering af et registreringsværktøj til fauna-biodiversitet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Trimning af permanent projektdrift med evaluering og formidling • Videreudvikle og tilbyde naturplejeværktøjer på byarealer • Udvikle og igangsætte målrettede naturprojekter i båndet, fx ift udvalgte målarter • Etablere stiføring i båndet med formidling af sammenhæng fra Øer til Egsmark. 																						
Naturplaner ift. Molsnatur på jagt- og skovejendomme Egsmark-Femmøller	<ul style="list-style-type: none"> • Kortlægge naturpotentialerne Egsmark-Femmøller • Gennemføre 2-3 naturplaner og opfølgende indsatser ift. overdrevs- og sandmarksnatur. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skitsere og dokumentere sandsynlig habitatkorridor Egsmark-Femmøller • Igangsætte registrering af særlig og truede arter i korridor. 																						
Biologiske Vejkort og særlig anlæg og drift ift. Molsnatur i vejrabbatter	<ul style="list-style-type: none"> • Forhandlinger m Syddjurs Kommune Vej & Trafik om formål, vilkår, drift og økonomi • Igangsætning af demonstrations- og udviklingsprojekt i del af hesteskoen med biologiske vejkort og driftsplan og erfa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Iværksætte national videndeling • Udstrække projektet til andre områder med behov for sammenhængende natur. 																						
Naturpleje ift. særlige og udvalgte arter	Krat- og gyvelrydning ift. sjældne flora – Opret Kobjælde og associeret flora	<ul style="list-style-type: none"> • Etablering af samarbejds- og koordinationsforum ml. NST, Syddjurs Kommune og NPMB • Udvikling og øgning af frivilliggruppernes indsats i naturpleje • Videnopbygning og erfa-udveksling via universitetsprojekter 	<ul style="list-style-type: none"> • Overvågning af udvalgte arter (top20?) 																					
	Nye levesteder for særlige og truede jordboende og gødningsafhængige arter	<ul style="list-style-type: none"> • Samle, koordinere og justere indsatserne fra parter i området • Iværksætte, overvåge og evaluere forsøg med blottet mineraljord og gødning 	<ul style="list-style-type: none"> • Lave artsforvaltningsplaner for 3-5 udvalgte jordboende og gødningsafhængige arter 																					

Indsatsens elementer og projekter		Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt
Naturpleje generelt	Rådgivning og netværk om optimeret afgræsning i større områder	<ul style="list-style-type: none"> • Etablere et pilotprojekt med græsningsbørs mellem mange små lodsejere og dyreholder ift. mere og bedre naturpleje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde med tilsvarende projekter i andre nationalparker mm • Udbrede pilotprojektet til et større område.
	Rådgivning ift. tilgroning og krat ift. sommerhusejere og lign mindre lodsejere	<ul style="list-style-type: none"> • Lave en projektbeskrivelse med formål, afgræsning og succeskriterier. • Søge samarbejdspartnere (fx andre nationalparker) og fondsmidler til projekt. • Igangsætte kampagner for at motivere haveejere o. lign. til at sikre naturpleje og biodiversitet på egne arealer. 	<ul style="list-style-type: none"> • Igangsætte kampagner for at motivere haveejere o. lign. til at sikre naturpleje og biodiversitet på egne arealer
	Styrkelse af det særlige og truede i Molsnaturen	<ul style="list-style-type: none"> • Udredning om Top20-arter, som naturplejeindsats og målsætninger opbygges om • Koordinering ift. Top20 med vigtige lokale aktører 	
	Slåning og fjernelse af biomasse som alternativ naturpleje	<ul style="list-style-type: none"> • Igangsætte forsøg med høst og nyttiggørelse af biomasse fra arealer i BiodiverCity 	<ul style="list-style-type: none"> • Søge nationalt erfa-samarbejde med igangværende forsøg og aktører på området ift. teknik, økonomi og grej.
	Varme levesteder og aktivering af frøpulje via sandmarker	<ul style="list-style-type: none"> • Videreføre og trimme Sandmarks-projekt i Mols Bjerge • Samarbejde med Rewilding-projekt Molslaboratoriet ift. blottede varme sandpletter 	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde om krav til og manual for levesteder for truede arter på blottet sand.
	Optimering og erfa-opsamling ift. effektiv indsats fra frivillige i naturpleje	<ul style="list-style-type: none"> • Øge, standardisere og måle indsatsen • Lave en årsrapport for frivilligindsatsen 	<ul style="list-style-type: none"> • Tilbyde hjælp til selvhjælp fra et frivilligt naturpleje-udrykningskorps, praktisk og rådgivningsmæssigt.
Indsatsens relation til andre parter og anden planlægning	Kræver positivt tilsagn fra private og offentlige lodsejere.		
Tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning	Eventuelt Naturbeskyttelsesloven.		
Organisering og samarbejdsparter	Nationalparken, Naturstyrelsen, Syddjurs Kommune, Universiteter og private lodsejere i forskellige konstellationer		
Indsatsens relation til indkomne forslag fra offentlighedsfasen	2, 3, 6, 10, 11, 12, 15, 20, 21, (22), 23, 24, 25, 26		

3. Mere og bedre kortlægning af naturværdier og overvågning af naturpleje-indsatsen												
Indsatsens formål		<ul style="list-style-type: none"> • Kortlægge bestande og de vigtigste levesteder for særlige og sjældne arter og optimere og udvikle naturplejen ift. deres levesteder på lokalt og landskabsniveau. • At styrke forskning, undervisning, naturvejledning og formidling af de landskabelige, geologiske, natur- og kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier 										
Relation til bekendtgørelsens	Formål	§ 2 stk. 1: At bevare, styrke og udvikle naturen, dens mangfoldighed, kontinuitet, sammenhæng og frie dynamik, især for de nationalt betydningsfulde kyst-, overdrevs- og skovlandskaber										
	Målsætning	<p>§ 3 stk. 1: De væsentligste naturtyper som lavvandede havområder, strandenge, strande og kystskrænter, overdrev, løv- og fyrreskove skal bevares, og deres udbredelse, kvalitet og mangfoldighed styrkes. De skal beskyttes mod tilgroning, afvanding, næringsstofberigelse, invasive arter m.v. og udvikles til at blive bæredygtige og dynamiske økosystemer med naturlig vandbalance m.v.</p> <p>§3 stk. 11: Forskning skal understøttes og undervisning styrkes gennem etablering af faciliteter og undervisningstilbud, herunder tilbud, der understøtter natur-, kultur- og miljøbevidstheden hos børn og unge</p> <p>Nationalparkens udvikling skal følges og evalueres</p>										
Beskrivelse af indsatsen		Sammen med Naturstyrelsen, Syddjurs Kommune, Århus Universitet Molslaboratoriet og andre fagligt kompetente virksomheder, institutioner og personer tage initiativ til og igangsætte kortlægnings- og overvågningsprojekter.										
Indsatsens elementer og projekter		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%; background-color: #e0f2f1;">Mål på kort sigt</th> <th style="width: 33%; background-color: #e0f2f1;">Mål på mellemlang og lang sigt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Etablering og drift af et kampagne- og registreringsværktøj i BiodiverCity-projektet • Evaluering af hidtidige indsats for kortlægning og overvågning samt kortlægning af behov • Deltagelse i national videnformidling om naturpleje og biodiversitet ift. overdrev, sandmarker og gamle løvskove </td> <td></td> </tr> <tr> <td>Optimering og erfa-opsamling ift. effektiv indsats fra frivillige i naturpleje</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Opbygning af internetbaseret rådgivningsplatform ift. problemarter </td> </tr> <tr> <td>Overvågning af NP-projekter</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre effektovervågning på relevante egne projektindsatser. • Formidle særlig interessante projekterresultater både nationalt og fagligt . </td> </tr> <tr> <td>Forstyrrelse fra friluftsliv ift. vigtige fuglelokaliteter</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Formidle natur og tidevand v vigtige kyst-fuglelokaliteter </td> </tr> </tbody> </table>	Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt	<ul style="list-style-type: none"> • Etablering og drift af et kampagne- og registreringsværktøj i BiodiverCity-projektet • Evaluering af hidtidige indsats for kortlægning og overvågning samt kortlægning af behov • Deltagelse i national videnformidling om naturpleje og biodiversitet ift. overdrev, sandmarker og gamle løvskove 		Optimering og erfa-opsamling ift. effektiv indsats fra frivillige i naturpleje	<ul style="list-style-type: none"> • Opbygning af internetbaseret rådgivningsplatform ift. problemarter 	Overvågning af NP-projekter	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre effektovervågning på relevante egne projektindsatser. • Formidle særlig interessante projekterresultater både nationalt og fagligt . 	Forstyrrelse fra friluftsliv ift. vigtige fuglelokaliteter	<ul style="list-style-type: none"> • Formidle natur og tidevand v vigtige kyst-fuglelokaliteter
Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt											
<ul style="list-style-type: none"> • Etablering og drift af et kampagne- og registreringsværktøj i BiodiverCity-projektet • Evaluering af hidtidige indsats for kortlægning og overvågning samt kortlægning af behov • Deltagelse i national videnformidling om naturpleje og biodiversitet ift. overdrev, sandmarker og gamle løvskove 												
Optimering og erfa-opsamling ift. effektiv indsats fra frivillige i naturpleje	<ul style="list-style-type: none"> • Opbygning af internetbaseret rådgivningsplatform ift. problemarter 											
Overvågning af NP-projekter	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre effektovervågning på relevante egne projektindsatser. • Formidle særlig interessante projekterresultater både nationalt og fagligt . 											
Forstyrrelse fra friluftsliv ift. vigtige fuglelokaliteter	<ul style="list-style-type: none"> • Formidle natur og tidevand v vigtige kyst-fuglelokaliteter 											
Indsatsens relation til andre parter og anden planlægning		<ul style="list-style-type: none"> • Der foregår betydelig overvågning af Natura2000-arter og –naturtyper (NOVANA mm) og i §3-områder. Specielt insekt-, svampe- og lav-registreringer genereres næsten alene i www.fugleognatur.dk og www.svampeatlas.dk, men kan ofte ikke bruges direkte. • Kræver positivt tilsagn fra private og offentlige lodsejere. 										
Tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning		Ingen										
Organisering og samarbejdsparter		Nationalparken, Naturstyrelsen, Syddjurs Kommune, Universiteter og private lodsejere i forskellige konstellationer										
Indsatsens relation til indkomne forslag fra offentlighedsfasen		2, 4, (11), 12, (15), 20, 122										

4. Udvikling af Nationalparkens Kystområder og ferske vande												
Indsatsens formål		Styrke og forbedre de natur-, friluft- og erhvervsmæssige forhold i og omkring Nationalparkens vand- og havområder samt formidle om områderne særlige kulturhistorie										
Relation til bekendtgørelsens	Formål	<p>§ 2 stk. 1: At bevare, styrke og udvikle naturen, dens mangfoldighed, kontinuitet, sammenhæng og frie dynamik, især for de nationalt betydningsfulde kyst-, overdrevs- og skovlandskaber.</p> <p>§ 2 stk. 3: At bevare og styrke Nationalparkens kulturmiljøer og kulturhistoriske helheder og enkeltelementer</p> <p>§ 2 stk. 4: At styrke mulighederne for friluftsliv og særlige naturoplevelser og kulturhistoriske oplevelser i det varierede kyst- og kulturlandskab, herunder bymiljøer.</p> <p>§ 2 stk. 4: At styrke mulighederne for friluftsliv og særlige naturoplevelser og kulturhistoriske oplevelser i det varierede kyst- og kulturlandskab, herunder bymiljøer</p> <p>§ 2 stk. 5: At styrke forskning, undervisning, naturvejledning og formidling af de landskabelige, geologiske, natur- og kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier.</p> <p>§ 2 stk. 6: At støtte en udvikling til gavn for lokalsamfundet, herunder erhvervslivet, med respekt for beskyttelsesinteresserne</p>										
	Målsætning	<p>§ 3 stk. 1: De væsentligste naturtyper som lavvandede havområder, strandenge, strande og kystskrænter, overdrev, løv- og fyrreskove skal bevares, og deres udbredelse, kvalitet og mangfoldighed styrkes. De skal beskyttes mod tilgroning, afvanding, næringsstofberigelse, invasive arter m.v. og udvikles til at blive bæredygtige og dynamiske økosystemer med naturlig vandbalance m.v.</p> <p>§ 3 stk. 5: Kulturmiljøer og kulturhistoriske helheder og enkeltelementer, der fortæller om brugen af landskab, natur og kyst, skal bevares, synliggøres og gøres tilgængelige, især færdselsveje, fortidsminder, borg- og mølleanlæg, herregårds- og landsbymiljøer samt Ebeltofts historie som købstad. Viden om de nævnte miljøer, helheder og enkeltelementer skal udbygges.</p> <p>§ 3 stk. 6: Mulighederne for friluftsliv, naturoplevelser og kulturhistoriske oplevelser skal styrkes.</p> <p>§ 3 stk. 7: Udvikling af friluftsliv og turisme skal ske på et bæredygtigt grundlag og i samarbejde med lokalbefolkningen og turisterhvervet</p> <p>§ 3 stk. 10: Formidling og naturvejledning af Nationalparkens landskabsdannelse, natur- og kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier og adgangsforhold skal styrkes og koordineres i samarbejde med lokale aktører gennem udbygning og etablering af aktiviteter, servicefunktioner og faciliteter.</p>										
Beskrivelse af indsatsen		Formidling af de tværfaglige aspekter af vandets relation til nationalparkens formål og igangsætte konkrete projekter til udvikling af vandområderne.										
Indsatsens elementer og projekter		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%; background-color: #008080; color: white;">Mål på kort sigt</th> <th style="width: 50%; background-color: #008080; color: white;">Mål på mellemlang og lang sigt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Vand i landskabet – muligheder og problemer</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Afdække og formidle tværfaglige aspekter af vandets betydning, kredsløb og kulturhistorie (grundvand, vandhuller, kilder og helligkilder, tørketilpasninger, mulige klimabetingede forandringer, marint miljø og vandets kredsløb). </td> </tr> <tr> <td>Sikring af fysisk maritim kulturarv og -miljøer</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Understøtte maritim fundraising, afvikling af bevaringskurser og støtte konkrete maritime bevaringsprojekter samt støtte formidling og drift af maritim kulturarv. </td> </tr> <tr> <td>Kulturhistorisk kortlægning af de særlige og truede maritime miljøer og lokaliteter</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Første del af planperioden færdiggøres en registrering og beskrivelse af de særlige og truede maritime miljøer og lokaliteter </td> </tr> <tr> <td>Styrket aktivitetsniveau i forhold til maritime og kystrelaterede arrangementer</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Årligt møde med maritime og kystrelaterede kulturforeninger og eventarrangører med det formål at indgå i samarbejde med flere aktører pr. år </td> </tr> </tbody> </table>	Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt	Vand i landskabet – muligheder og problemer	<ul style="list-style-type: none"> • Afdække og formidle tværfaglige aspekter af vandets betydning, kredsløb og kulturhistorie (grundvand, vandhuller, kilder og helligkilder, tørketilpasninger, mulige klimabetingede forandringer, marint miljø og vandets kredsløb). 	Sikring af fysisk maritim kulturarv og -miljøer	<ul style="list-style-type: none"> • Understøtte maritim fundraising, afvikling af bevaringskurser og støtte konkrete maritime bevaringsprojekter samt støtte formidling og drift af maritim kulturarv. 	Kulturhistorisk kortlægning af de særlige og truede maritime miljøer og lokaliteter	<ul style="list-style-type: none"> • Første del af planperioden færdiggøres en registrering og beskrivelse af de særlige og truede maritime miljøer og lokaliteter 	Styrket aktivitetsniveau i forhold til maritime og kystrelaterede arrangementer	<ul style="list-style-type: none"> • Årligt møde med maritime og kystrelaterede kulturforeninger og eventarrangører med det formål at indgå i samarbejde med flere aktører pr. år
Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt											
Vand i landskabet – muligheder og problemer	<ul style="list-style-type: none"> • Afdække og formidle tværfaglige aspekter af vandets betydning, kredsløb og kulturhistorie (grundvand, vandhuller, kilder og helligkilder, tørketilpasninger, mulige klimabetingede forandringer, marint miljø og vandets kredsløb). 											
Sikring af fysisk maritim kulturarv og -miljøer	<ul style="list-style-type: none"> • Understøtte maritim fundraising, afvikling af bevaringskurser og støtte konkrete maritime bevaringsprojekter samt støtte formidling og drift af maritim kulturarv. 											
Kulturhistorisk kortlægning af de særlige og truede maritime miljøer og lokaliteter	<ul style="list-style-type: none"> • Første del af planperioden færdiggøres en registrering og beskrivelse af de særlige og truede maritime miljøer og lokaliteter 											
Styrket aktivitetsniveau i forhold til maritime og kystrelaterede arrangementer	<ul style="list-style-type: none"> • Årligt møde med maritime og kystrelaterede kulturforeninger og eventarrangører med det formål at indgå i samarbejde med flere aktører pr. år 											
Vand i landskabet – muligheder og problemer	<ul style="list-style-type: none"> • Afdække og formidle tværfaglige aspekter af vandets betydning, kredsløb og kulturhistorie (grundvand, vandhuller, kilder og helligkilder, tørketilpasninger, mulige klimabetingede forandringer, marint miljø og vandets kredsløb). 	<ul style="list-style-type: none"> • Tværfaglig formidling og integration i stor fælles formidlingsplatform. 										
Sikring af fysisk maritim kulturarv og -miljøer	<ul style="list-style-type: none"> • Understøtte maritim fundraising, afvikling af bevaringskurser og støtte konkrete maritime bevaringsprojekter samt støtte formidling og drift af maritim kulturarv. 											
Kulturhistorisk kortlægning af de særlige og truede maritime miljøer og lokaliteter	<ul style="list-style-type: none"> • Første del af planperioden færdiggøres en registrering og beskrivelse af de særlige og truede maritime miljøer og lokaliteter 											
Styrket aktivitetsniveau i forhold til maritime og kystrelaterede arrangementer	<ul style="list-style-type: none"> • Årligt møde med maritime og kystrelaterede kulturforeninger og eventarrangører med det formål at indgå i samarbejde med flere aktører pr. år 											

Indsatsens elementer og projekter		Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt
Styrkelse af faciliteter i kystzonen	Isætningsmuligheder for små både	• At kortlægge eksisterende ramper og opgradere dem, der er i dårlig stand	• At etablere en til to nye isætningsramper på udvalgte steder
	Fiskepladser	• Opgradere eksisterende og nye isætningsramper og andre aktuelle steder med faciliteter til lystfiskere	• Opgradere eksisterende og nye isætningsramper med faciliteter til lystfiskere
	Dykkerfaciliteter	• Etablering af et til to hotspots for dykkere – f.eks. mulighed for at komme i vandet fra vindmøllebroen i Ebeltoft Færgehavn	• Udlægge interessante dykkermaal, som kan være med til at vise og udbygge biodiversiteten i nationalparkens havområder
	Broer og landgangs-faciliteter	• Støtte lokale borgergrupper, der ønsker at forbedre adgangen til havet via nye broer eller lign.	• Støtte lokale borgergrupper, der ønsker at forbedre adgangen til havet via nye broer eller lign.
	Kystnære stenrev	• Arbejde på at skaffe midler og tilladelser til etablering af et mindre kystnært stenrev, der kan bruges til formidling	• Etablere stenrevet og de tilhørende formidlingsfaciliteter, i tæt samarbejde med naturudvalget
Understøtte virksomheder i udvikling af friluft produkter		• At bidrage til udvikling af nye friluft produkter og brug af Nationalparken i markedsføringen af friluft produkter, der har relation til Nationalparkens kystlinje og havområder	• Arbejdet fortsættes i kommende planperiode
Indsatsens relation til andre parter og anden planlægning		Syddjurs Kommune, Naturstyrelsen, Kystdirektoratet samt Natura 2000 lovgivning, Naturbeskyttelsesloven	
Tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning		Eventuelt Naturbeskyttelsesloven og Kystbeskyttelsesloven	
Organisering og samarbejdsparter		Private lodsejere, Syddjurs Kommune og Naturstyrelsen	
Indsatsens relation til indkomne forslag fra offentlighedsfasen		8, 13, 16, 18, 19, 20, 23, 25, 32, 45, 71, 108, 111, 112, 116, 117	

5. Viden om Nationalparkens unikke landskabsdannelse		
Indsatsens formål		At formidle viden om Nationalparken helt unikke istidslandskab
Relation til bekendtgørelsens	Formål	§ 2 stk. 2 Bevare og styrke de landskabelige og geologiske værdier i det unikke istidslandskab.
	Målsætning	§ 3 stk. 4: Nationalparkens karaktergivende landskabs-elementer og markante geologiske formationer, herunder randmoræner og dødislandskaber, skal bevares og synliggøres. § 3 stk. 10: Formidling og naturvejledning af Nationalparkens landskabsdannelse, natur- og kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier og adgangsforhold skal styrkes og koordineres i samarbejde med lokale aktører gennem udbygning og etablering af aktiviteter, servicefunktioner og faciliteter
Beskrivelse af indsatsen		Med forskellige virkemidler og gennem publikationer, aktiviteter og events styrkes kendskabet til Nationalparkens geologi og landskabsdannelse.
Indsatsens elementer og projekter		Mål på kort sigt Mål på mellemlang og lang sigt
Afdækning af videnstatus – er der manglende viden af betydning for formidling?		• Videnstatus efter færdiggørelse af de 5-6 første større geologiprojekter – afdækning af mulige videnbehov.
Plan for formidling af geologi, inkl. brug af ny viden		• Beskrive geologien, landskabsdannelsen og de vigtigste geologiske lokaliteter i området til brug for forskellige typer formidling. • Brug af StoreSten-ruten til pilotprojekt om tematiske ture. • Sætte digital landskabsmodel i spil.
Indsatsens relation til andre parter og anden planlægning		Der er betydelig slægtskab med Geopark Odsherred og national geologisk interesse i at udvikle viden om landskabsdannelsen under forskellige isfremstød
Tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning		Ingen
Organisering og samarbejdsparter		Undervisnings- og forskningsinstitutioner, Syddjurs Kommune, vandforsyninger i området, museer og øvrige geologiske formidlere.
Indsatsens relation til indkomne forslag fra offentlighedsfasen		7, 8, 14, 27, 28, 29

6. Kortlægning af særlige og truede kulturmiljøer		
Indsatsens formål		Udpege og registrere den særlige og truede kulturarv samt de særlige og truede kulturmiljøer i Nationalparken. Skabe grundlag for bedre formidling, prioritering af fremtidigt arbejde på kulturområdet og igangsætning af yderligere registreringer, bevaringsopgaver og forskning
Relation til bekendtgørelsens	Formål	§ 2 stk. 3: At bevare og styrke Nationalparkens kulturmiljøer og kulturhistoriske helheder og enkeltelementer
	Målsætning	§ 3 stk. 5: Kulturmiljøer og kulturhistoriske helheder og enkeltelementer, der fortæller om brugen af landskab, natur og kyst, skal bevares, synliggøres og gøres tilgængelige, især færdselsveje, fortidsminder, borg- og mølleanlæg, herregårds- og landsbymiljøer samt Ebeltofts historie som købstad. Viden om de nævnte miljøer, helheder og enkeltelementer skal udbygges.
Beskrivelse af indsatsen		Nationalparken har indgået en aftale med Museum Østjylland om at få dannet et overordnet overblik over kulturarven i Nationalparken. Det gælder såvel det særlige og karakteristiske som de truede kulturmiljøer.
Indsatsens elementer og projekter		Mål på kort sigt
		Mål på mellemlang og lang sigt
Indsamling af eksisterende viden om kulturarven i Nationalparken		<ul style="list-style-type: none"> I første del af planperioden færdiggøres en registrering og beskrivelse af omkring 250 særlige og truede kulturmiljøer og enkeltelementer
Formidling af kulturhistorien på baggrund den udførte kortlægning		<ul style="list-style-type: none"> I sidste halvdel af planperioden igangsættes formidling af den udførte registrering som database med oplysninger og referenceliste i Nationalparkens GIS-kort
Planlægning af det fremtidige arbejde med kulturhistorien i Nationalparken		<ul style="list-style-type: none"> I sidste halvdel af planperioden vil projektets parter under Museum Østjyllands faglige ledelse udarbejde en handleplan med evaluering til prioritering af fremtidig indsats
Prioritering og udførelse af bevaringsopgaver i Nationalparkens område		<ul style="list-style-type: none"> I sidste halvdel af planperioden igangsættes en eller flere bevaringsopgaver på baggrund af kortlægningen
Kulturhistorisk forskning og undersøgelser i Nationalparkens område		<ul style="list-style-type: none"> I sidste halvdel af planperioden igangsættes yderligere og uddybende undersøgelser/ forskning på baggrund af registreringen
Et sogn fra oldtid til nutid		<ul style="list-style-type: none"> Igangsætte et projekt hvor fagpersoner sammen med frivillige arbejder med beskrivelse og projekter i et sogn på tværs af tidsperioder – fra oldtid til nutid -.
Indsatsens relation til andre parter og anden planlægning		Projektet har tæt relation til Syddjurs Kommunes arbejde med kulturarven. Projektet udføres i dialog med kommunen.
Tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning		Ingen
Organisering og samarbejdsparter		Et samarbejde mellem Nationalparken og Museum Østjylland som faglig ansvarlig for registreringen
Indsatsens relation til indkomne forslag fra offentlighedsfasen		33, 40, 42, 43, 47, 50, 60

7. Sikring af fysisk kulturarv og kulturmiljøer																							
Indsatsens formål		Bidrage til bevarelse af fredede og bevaringsværdige bygninger og enkeltelementer i Nationalparken																					
Relation til bekendtgørelsens	Formål	§ 2 stk. 3: At bevare og styrke Nationalparkens kulturmiljøer og kulturhistoriske helheder og enkeltelementer																					
	Målsætning	§ 3 stk. 5: Kulturmiljøer og kulturhistoriske helheder og enkeltelementer, der fortæller om brugen af landskab, natur og kyst, skal bevares, synliggøres og gøres tilgængelige, især færdselsveje, fortidsminder, borg- og mølleanlæg, herregårds- og landsbymiljøer samt Ebeltofts historie som købstad. Viden om de nævnte miljøer, helheder og enkeltelementer skal udbygges.																					
Beskrivelse af indsatsen		Indgå i projekter, hvor lodsejere, myndigheder eller institutioner m.v. arbejder med et konkret projekt for at sikre en særlig eller truet kulturarv. Der kan være tale om bygninger, skibe eller anden fysisk kulturarv og miljøer.																					
Indsatsens elementer og projekter		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%;"></th> <th style="width: 33%; background-color: #e0f2f1;">Mål på kort sigt</th> <th style="width: 33%; background-color: #e0f2f1;">Mål på mellemlang og lang sigt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Bidrage til fundraising i konkrete renoveringsprojekter</td> <td>• Udstede 1-3 støtteerklæringer pr. år. Fundraise til et renoveringsprojekt om året</td> <td>• Selv tage initiativ til projekter</td> </tr> <tr> <td>Kurser i renoveringsarbejde</td> <td>• Få igangsat/afprøvet et kursusforløb i planperioden</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Tangdigerne i Ebeltoft</td> <td>• Der indledes i planperioden et arbejde på at forsøge at sikre tangdigerne i Ebeltoft – som er en enestående kulturarv – gennem en restaurering.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kulturhistoriske miljøer og driftsformer</td> <td>• Støtte projekter som i særlig grad bevarer og formidler om fortidens livs- og driftsformer samt fysiske bygningsværker</td> <td>• Projektet fortsættes</td> </tr> <tr> <td>Inddragelse af enkeltpersoner og institutioner i kulturbevarelsesprojekter</td> <td>• Støtte kulturbevarende projekter iværksat af lodsejere</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Publikationer til styrkelse af kendskabet den fysiske kulturarv og kulturmiljøer</td> <td>• Indgå i en større publikation hvert andet år. Selv producere en publikation hvert andet år</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt	Bidrage til fundraising i konkrete renoveringsprojekter	• Udstede 1-3 støtteerklæringer pr. år. Fundraise til et renoveringsprojekt om året	• Selv tage initiativ til projekter	Kurser i renoveringsarbejde	• Få igangsat/afprøvet et kursusforløb i planperioden		Tangdigerne i Ebeltoft	• Der indledes i planperioden et arbejde på at forsøge at sikre tangdigerne i Ebeltoft – som er en enestående kulturarv – gennem en restaurering.		Kulturhistoriske miljøer og driftsformer	• Støtte projekter som i særlig grad bevarer og formidler om fortidens livs- og driftsformer samt fysiske bygningsværker	• Projektet fortsættes	Inddragelse af enkeltpersoner og institutioner i kulturbevarelsesprojekter	• Støtte kulturbevarende projekter iværksat af lodsejere		Publikationer til styrkelse af kendskabet den fysiske kulturarv og kulturmiljøer	• Indgå i en større publikation hvert andet år. Selv producere en publikation hvert andet år	
	Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt																					
Bidrage til fundraising i konkrete renoveringsprojekter	• Udstede 1-3 støtteerklæringer pr. år. Fundraise til et renoveringsprojekt om året	• Selv tage initiativ til projekter																					
Kurser i renoveringsarbejde	• Få igangsat/afprøvet et kursusforløb i planperioden																						
Tangdigerne i Ebeltoft	• Der indledes i planperioden et arbejde på at forsøge at sikre tangdigerne i Ebeltoft – som er en enestående kulturarv – gennem en restaurering.																						
Kulturhistoriske miljøer og driftsformer	• Støtte projekter som i særlig grad bevarer og formidler om fortidens livs- og driftsformer samt fysiske bygningsværker	• Projektet fortsættes																					
Inddragelse af enkeltpersoner og institutioner i kulturbevarelsesprojekter	• Støtte kulturbevarende projekter iværksat af lodsejere																						
Publikationer til styrkelse af kendskabet den fysiske kulturarv og kulturmiljøer	• Indgå i en større publikation hvert andet år. Selv producere en publikation hvert andet år																						
Indsatsens relation til andre parter og anden planlægning		Museum Østjylland, Ebeltoft Museumsforening, Nationalparkens frivillige kulturpleje og kulturformidlere, Syddjurs Kommune																					
Tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning		Eventuelt Bygningsfredningsloven og Naturbeskyttelsesloven																					
Organisering og samarbejdsparter		Syddjurs Kommune og Museum Østjylland																					
Indsatsens relation til indkomne forslag fra offentlighedsfasen		33, 34, 42, 43, 45, 48, 52, 53, 54, 61																					

8. Styrkelse af et alsidigt friluftsliv			
Indsatsens formål		Styrke friluftsmulighederne i Nationalparken, så de har national og international standard	
Relation til bekendtgørelsens	Formål	§2 stk. 4: At styrke mulighederne for friluftsliv og særlige naturoplevelser og kulturhistoriske oplevelser i det varierede kyst- og kulturlandskab, herunder bymiljøer	
	Målsætning	§3 stk.6: Mulighederne for friluftsliv, naturoplevelser og kulturhistoriske oplevelser skal styrkes. §3 stk. 7: Udvikling af friluftsliv og turisme skal ske på et bæredygtigt grundlag og i samarbejde med lokalbefolkningen og turisterhvervet	
Beskrivelse af indsatsen		Skabe rammer, faciliteter og produkter, der muliggør et bredt spekter af friluft aktiviteter i Nationalparken	
Indsatsens elementer og projekter		Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt
Certificering af stier	Kvalitetsvandrestier	<ul style="list-style-type: none"> • At certificere 3 kvalitetsvandrestier, fordelt rundt i nationalparken. Stjerne udvælges i tæt samarbejde med relevante aktører. 	<ul style="list-style-type: none"> • At certificere så mange eksisterende stier som muligt, gerne til forskellige målgrupper, efter Dansk Vandrelaugs regler
	Leading Quality Trails	<ul style="list-style-type: none"> • At få certificeret en kvalitetsvandrevej efter European Ramblers Associations kvalitetskrav. • Stieforløbet udvælges i tæt samarbejde med relevante aktører. 	<ul style="list-style-type: none"> • Processen fortsættes
	Familiestier	<ul style="list-style-type: none"> • At udstyre mindst en sti med forskellige oplevelsespladser, så den kan certificeres som familiesti. • Stieforløbet udvælges i tæt samarbejde med relevante aktører. 	<ul style="list-style-type: none"> • Processen fortsættes
Specialstier	Ridestier	<ul style="list-style-type: none"> • At udbygge og tilrette Naturstyrelsens ridestinet i Mols Bjerge, så det tilbyder rundture med mulighed for afstikkere 	<ul style="list-style-type: none"> • At udbygge med nye ridestier og trailerpladser andre steder i Nationalparken.
	Mountain Bike	<ul style="list-style-type: none"> • At opnå konsensus om etablering af en sammenhængende MTB-rute i Mols Bjerge, der også involverer de private lodsejere 	<ul style="list-style-type: none"> • At etablere flere MTB-ruter andre steder i Nationalparken.
	Cykelruter	<ul style="list-style-type: none"> • At indtegne og eventuelt afmærke flere lange cykelruter, med mulighed for overnatning i Nationalparken 	
Faciliteter i tilknytning til stier og rasteplasser	Skiltning og vejvisere	<ul style="list-style-type: none"> • Til stadighed arbejde på bedre og mere ensartet skiltning i Nationalparken i samarbejde med de øvrige nationalparker 	<ul style="list-style-type: none"> • Til stadighed arbejde på bedre og mere ensartet skiltning i Nationalparken i samarbejde med de øvrige nationalparker
	Bord/bænke	<ul style="list-style-type: none"> • Vedligeholde og udvide Nationalparkens pulje af bord/bænkesæt og sørge for, at de til stadighed står de steder, hvor publikum har mest glæde af dem 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedligeholde og udvide Nationalparkens pulje af bord/bænkesæt og sørge for, at de til stadighed står de steder, hvor publikum har mest glæde af dem
	Overdækkede madpakkepladser	<ul style="list-style-type: none"> • Arbejde på at etablere flere overdækkede bord/bænke sæt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbejde på at etablere flere overdækkede bord/bænke sæt.
	Vildtskjul til observationer af fugle og vildt.	<ul style="list-style-type: none"> • Arbejde på at etablere vildtskjul/fugleskjul/fugletårne på udvalgte steder i nationalparken 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbejde på at etablere vildtskjul/fugleskjul på udvalgte steder i nationalparken
	Primitiv overnatning	<ul style="list-style-type: none"> • Vedligeholde og eventuelt udvide Nationalparkens pulje af primitive overnatningspladser 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedligeholde og eventuelt udvide Nationalparkens pulje af primitive overnatningspladser
Frivillige	Vedligehold af stier og faciliteter	<ul style="list-style-type: none"> • Facilitere Nationalparkens sheltergruppe og stigrupper, så de kan sikre, at de eksisterende stier og anlæg til stadighed er velholdte og velfungerende 	<ul style="list-style-type: none"> • At understøtte arbejdet med at åbne nye spændende ruter for publikum
	Etablering af små broer, "boardwalks" og andre små anlæg	<ul style="list-style-type: none"> • Facilitere Nationalparkens frivilligruppe i arbejdet med at sikre, at eksisterende og nye stianlæg reelt kan benyttes hele året. 	<ul style="list-style-type: none"> • Facilitere Nationalparkens frivilligruppe i arbejdet med at sikre, at eksisterende og nye stianlæg reelt kan benyttes hele året.

Indsatsens elementer og projekter	Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt
Understøtte virksomheder i Nationalparkens Servicenetværk i udvikling af friluftsprodukter	<ul style="list-style-type: none"> Aktivt at bidrage til udvikling af nye friluftsprodukter og brug af Nationalparken i markedsføring af friluftsprodukter, således at der i sidste halvdel af planperioden er et forøget antal af kommercielt bæredygtige friluftsprodukter i nationalparkområdet 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsættes i kommende planperiode
Velkomstcenter	<ul style="list-style-type: none"> Skabe digital platform, som giver gæsterne muligheder for at lave og printe friluftskort på baggrund af specifikke temaer 	<ul style="list-style-type: none"> Skabe digitale feed-back muligheder, således at det man oplever i marken vises i Velkomstcentret
Indsatsens relation til andre parter og anden planlægning	Projekterne udføres i tæt samarbejde Naturstyrelsen, Syddjurs Kommune, grundejerforeninger, private lodsejere og andre relevante aktører.	
Tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning	Eventuelt Naturbeskyttelsesloven, Planloven og Byggeloven	
Organisering og samarbejdsparter	De enkelte projekter organiseres med en lille styregruppe af relevante aktører, hvis det er fordelagtigt for projektets fremdrift	
Indsatsens relation til indkomne forslag fra offentlighedsfasen	47, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 89, 94, 95, 96, 98, 99, 103, 104, 105, 106, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 117	

9. Håndtering af trafikale forhold			
Indsatsens formål	At forsøge at minimere den motoriserede trafik i selve Mols Bjerge området, samt sprede gæsterne, så enkelte området ikke bliver overbelastet		
Relation til bekendtgørelsens	Formål		
	Målsætning	§3 stk. 8: Beskrivelse og håndtering af trafikale forhold i Nationalparken, herunder Mols Bjerge området, for at sikre en øget tilgængelighed uden at øge generne fra trafikken. §3 stk. 9: Særligt sårbare naturområder skal beskyttes mod slitage og forstyrrelse ved hjælp af planlægning af stiforløb, formidling m.v.	
Beskrivelse af indsatsen	Kortlægning og løsning af problemer med øget færdsel i forhold til sårbare arter, naturtyper og lokaliteter		
Indsatsens elementer og projekter	Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt	
Begrænsning af den motoriserede trafik i Mols Bjerge	Opgradering af P-pladser	<ul style="list-style-type: none"> Opgradering af udvalgte P-pladser med ekstra faciliteter som toilet, grillplads mv. 	<ul style="list-style-type: none"> Opgradering af udvalgte P-pladser med ekstra faciliteter som toilet, grillplads mv.
	Etablering af et koncept med terrængående el-cykler der kan lejes.	<ul style="list-style-type: none"> At etablere et samarbejde med kommunen og naturstyrelsen om et projekt med terrængående el-cykler, der kan lejes nemt og billigt. 	<ul style="list-style-type: none"> At etablere systemet med f.eks. 100 el-cykler placeret på f.eks. 5 udvalgte steder i Nationalparken
Udlægning af nye stier	Spredning af publikum	<ul style="list-style-type: none"> Etablering af en række temastier forskellige steder rundt om i Nationalparken Udarbejdelse af overordnet stiplan 	<ul style="list-style-type: none"> Etablering af en række temastier forskellige steder rundt om i Nationalparken
	Adskillelse af forskellige brugergrupper	<ul style="list-style-type: none"> Etablering af velafmærkede stier til forskellige brugergrupper som f.eks. ryttere og MTB 	<ul style="list-style-type: none"> Etablering af velafmærkede stier til forskellige brugergrupper som f.eks. ryttere og MTB, kørestolsbrugere og gangbesværede.
Indsatsens relation til andre parter og anden planlægning	Laves i tæt samarbejde med Kommunen, Naturstyrelsen, private lodsejere og andre relevante aktører.		
Tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning	Eventuelt Naturbeskyttelsesloven, Vejloven og Planloven		
Organisering og samarbejdsparter	Organiseres i to styregrupper		
Indsatsens relation til indkomne forslag fra offentlighedsfasen	68, 65, 75, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 110, 113, 114		

10. Forbedre gæsteformidlingen		
Indsatsens formål		Styrke gæsteformidling i nationalparkområdet i et samarbejde med lokalbefolkning og turisterhverv
Relation til bekendtgørelsens	Formål	§ 2, stk. 1, nr. 6: At støtte en udvikling til gavn for lokalsamfundet, herunder erhvervslivet, med respekt for beskyttelsesinteresserne
	Målsætning	§ 3, stk. 1, nr. 7: Udvikling af friluftsliv og turisme skal ske på et bæredygtigt grundlag og i samarbejde med lokalbefolkningen og turisterhvervet
Beskrivelse af indsatsen		I et engagerende samarbejde i lokalområdet skabes fysiske rammer, produkter og formidling, der bidrager til at styrke gæsteformidlingen i området
Indsatsens elementer og projekter		Mål på kort sigt
		Mål på mellemlang og lang sigt
Nationalparkguides, nationalparkbus, Nationalparksbib		<ul style="list-style-type: none"> • At optimere tilbuddet om vejledning af turister. • At optimere nationalparkbussens køreplan, så den kan blive en selvstående forretning. • At optimere brugen af Veteranskibet Skødshoved.
Seværdigheder i særklasse		<ul style="list-style-type: none"> • At udvikle et koncept for bedre og dybere formidling af de vigtigste seværdigheder
Digitalt og analogt kort og formidlingsmateriale		<ul style="list-style-type: none"> • At optimere Nationalparkens apps og analoge kort samt fortsat at fremstille formidlingsmateriale i et design, der harmonerer i udtryk og signalerer oplevelser i særklasse
Nationalpark-ambassadører	Virksomheder i Nationalparkens Serviceuddannelse og – netværk	<ul style="list-style-type: none"> • I slutningen af planperioden skal ca. 65 virksomheder arbejde med øget fokus på nationalparkværtsskab og service i særklasse
	Frivillige i Nationalparkens Frivillighedsgruppe	<ul style="list-style-type: none"> • Gennem engagement og faglig oplysning stimulere de frivillige til at brande Nationalparken
Velkomstcenter		<ul style="list-style-type: none"> • At etablere et velkomstcenter ved Kalø Slotsruin • At servicere gæster og lokale på højt niveau • At formidle om lokal kultur- og naturhistorie samt Nationalparkens indhold og muligheder
Støtte til natur og kulturbøger		<ul style="list-style-type: none"> • At understøtte eller producere flere bøger om Nationalparkens kulturhistorie og naturindhold
Turismedeformidling om Nationalparken i egne og eksterne medier		<ul style="list-style-type: none"> • At lave en kommunikationsstrategi med henblik på at formidle Nationalparken som en samlet fortælling. Strategien skal være færdig i første halvdel af planperioden, hvorefter den udmøntes i den daglige formidling
Frivillige		<ul style="list-style-type: none"> • At efteruddanne frivilligkorpset til guidning på forskellige seværdigheder.
Code of conduct for forskellige brugergrupper		<ul style="list-style-type: none"> • At udvikle og implementere et sæt Code of Conduct regler inkl. adgangsregler rettet mod forskellige brugergrupper i Nationalparken
Indsatsens relation til andre parter og anden planlægning		Formidlingsindsatsen ligger som en overligger på alle andre projekter, og indgår således i alle projekter
Tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning		Ingen
Organisering og samarbejdsparter		Området er primært organiseret i et tæt samarbejde mellem Sekretariatet og relevante aktører som for eksempel Syddjurs Kommune, Naturstyrelsen, Destination Djursland/ VisitAarhus, foreninger, lokale virksomheder og frivillige borgere.
Indsatsens relation til indkomne forslag fra offentlighedsfasen		69, 77, 78, 79, 80, 84, 122, 123, 130, 144, 145, 149

11. Styrke læring om Nationalparken			
Indsatsens formål		At styrke og udvikle udeundervisningen for børn og unge	
Relation til bekendtgørelsens	Formål	§2 stk. 5: At styrke forskning, undervisning, naturvejledning og formidling af de landskabelige, geologiske, natur- og kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier	
	Målsætning	§3. stk. 10: Formidling og naturvejledning af Nationalparkens landskabsdannelse, natur- og kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier og adgangsforhold skal styrkes og koordineres i samarbejde med lokale aktører gennem udbygning og etablering af aktiviteter, servicefunktioner og faciliteter.	
Beskrivelse af indsatsen		Sammen med grundskoler og andre faglige parter at udvikle digitale undervisningstilbud	
Indsatsens elementer og projekter		Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt
Skoletjeneste	Videreudbygning af undervisningsportalen "Lær med Nationalpark Mols Bjerge"	<ul style="list-style-type: none"> • At involvere flere aktører i arbejdet med at lave relevante undervisningsforløb. • At udbygge protalen til også at indeholde tilbud til børn i førskolealderen. • Arbejde på at alle skoleelever kommer på besøg i Nationalparken mindst tre gange i løbet af grundskolen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udbygge tilbuddene til også at omfatte ungdomsuddannelser
	Etablering af lejrskoletilbud	<ul style="list-style-type: none"> • Videreudbygge Nationalparkens lejrskoletilbud i samarbejde med eksterne aktører, så de også henvender sig til lokale skoler 	<ul style="list-style-type: none"> • Videreudbygge Nationalparkens lejrskoletilbud i samarbejde med eksterne aktører og de andre nationalparker, så de også henvender sig til lokale skoler.
	Applikation til understøttelse af undervisningstilbuddet	<ul style="list-style-type: none"> • Udvikle små spændende apps til at understøtte læringsforløbene 	
Junior Ranger	Udvikling af konceptet i dansk kontekst	<ul style="list-style-type: none"> • Udvikle et koncept for Danmarks Nationalparker og få det godkendt i Europarc 	
	Udvikling af et tilbud der kan indgå som tilvalg til skolernes 8. og 9. klasser	<ul style="list-style-type: none"> • Udvikle et spændende valgfagstilbud til Folkeskolen • At opbygge et korps af certificerede Juniorrangers 	<ul style="list-style-type: none"> • Deltagelse i den internationale Juniorranger lejr. • Sidst i planperioden kan Nationalparken måske være været for arrangementet
Indsatsens relation til andre parter og anden planlægning		Udviklingen af Lær med Nationalparken kræver et tæt samarbejde med en række eksterne aktører, der kan byde ind med viden på forskellige områder. Der benyttes en ekstern pædagogisk konsulent til kvalitetssikring af arbejdet	
Tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning		Ingen	
Organisering og samarbejdspartner		Nationalparken sidder som tovholder for arbejdet	
Indsatsens relation til indkomne forslag fra offentlighedsfasen		123, 132, 136	

12. Udvikling af turisme og erhverv			
Indsatsens formål		At bidrage til at styrke erhvervsliv og turismeudvikling i Nationalparken gennem et engagerende samarbejde med lokalområdets virksomheder	
Relation til bekendtgørelsens	Formål	§ 2, stk. 1, nr. 6: At støtte en udvikling til gavn for lokalsamfundet, herunder erhvervslivet, med respekt for beskyttelsesinteresserne	
	Målsætning	§ 3, stk. 1, nr. 7: Udvikling af friluftsliv og turisme skal ske på et bæredygtigt grundlag og i samarbejde med lokalbefolkningen og turisterhvervet	
Beskrivelse af indsatsen		Nationalparken skal som rammefortælling binde nationalparkområdet sammen med henblik på at tiltrække gæster til området og understøtte lokale virksomheder blandt andet i salg af lokalt producerede produkter.	
Indsatsens elementer og projekter		Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt
Turismeformidling om Nationalparken i egne og eksterne medier		<ul style="list-style-type: none"> Nationalparken skal i slutningen af planperioden formidle Nationalparken og dens oplevelser inden for rammerne af en samlet fortælling om Nationalparken. 	
Understøtte turismeerhvervet i Nationalparken	Kompetenceudvikling i virksomheder med frontpersonale (Nationalparkens Serviceuddannelse)	<ul style="list-style-type: none"> At uddanne gennemsnitligt fem nye virksomheder om året i planperiodens seks år 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsættes i kommende planperiode med vedblivende at uddanne nye virksomheders personale
	Facilitere netværk af nationalparkambassadører (Nationalparkens Servicenetværk)	<ul style="list-style-type: none"> Netværket øges årligt med nye certificerede virksomheder til ca. 65 virksomheder i slutningen af planperioden 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsættes og udbygges i kommende planperiode med vedblivende uddannelse af nyt personale i allerede certificerede virksomheder
	Synliggøre ambassadører via Nationalparken (og visa versa)	<ul style="list-style-type: none"> At understøtte Nationalparkens Servicenetværk i at bruge Nationalparken i sin markedsføring, hvilket samtidig bidrager til at synliggøre nationalparkområdet 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsættes og udbygges i kommende planperiode
Nationalparken som et stærkt brand i Danmark	Merchandise	<ul style="list-style-type: none"> At færdigudvikle en model for salg af merchandise via Nationalparkens Servicenetværk og at udvikle en forretningsplan for salg af merchandise i et nyt velkomstcenter 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsættes og finjusteres i kommende planperiode
	Nationalparkprodukter	<ul style="list-style-type: none"> At understøtte lokale virksomheder i aktivt at bruge Nationalparken i markedsføring af produkter, således at der i sidste halvdel af planperiode er flere nationalparkprodukter skabt af samarbejdspartnere 	
	Nationalparkstøttede produkter	<ul style="list-style-type: none"> At understøtte lokale virksomheder i aktivt at bruge Nationalparkens partnerlogoer, således at der i sidste halvdel af planperioden er 25 lokale virksomheder, der bruger logoet 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsættes og udbygges i kommende planperiode
Nationalparken på Spisekortet	Understøtte lokale fødevarerproducenter, spisesteder og distributører af fødevarer	<ul style="list-style-type: none"> At understøtte lokale producenter, spisesteder og distributører i at udvikle nye fødevarerprodukter og aktivt at bruge Nationalparken i markedsføring af deres virksomhed og produkter. Nationalparken skal i slutningen af planperioden være synlig på et eller flere spisesteders menukort. 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsættes og udbygges i kommende planperiode
	Landbo- og gastroturisme	<ul style="list-style-type: none"> At understøtte lokale virksomheder i at udvikle nye turismeprodukter inden for fødevarerektoren ved at bruge de stedbundne ressourcer og aktivt at bruge Nationalparken i markedsføring af deres virksomhed og produkter 	

Indsatsens elementer og projekter		Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt
Nationalparken som centrum for kreativ virksomhedsudvikling	Konferencer og teambuilding	<ul style="list-style-type: none"> • At medvirke til at gøre Nationalparkområdet til et naturligt centrum for kreativ virksomhedsudvikling ved at understøtte blandt andet konferencesteder og teambuildingvirksomheder 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsættes og udbygges i kommende planperiode
Nationalparken som katalysator for erhvervsudvikling		<ul style="list-style-type: none"> • I samarbejde med lokalområdet fortsat at undersøge mulighederne for at understøtte nye erhvervsvirksomheder og brancher, som Nationalparken hidtil ikke har arbejdet med 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsættes i kommende planperiode
Indsatsens relation til andre parter og anden planlægning		Projektet udføres i tæt samarbejde med Syddjurs Kommune og Destination Djursland/VisitAarhus.	
Tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning		Ingen	
Organisering og samarbejdsparter		Et samarbejdsprojekt med nationalparkområdets lokale virksomheder, foreninger og organisationer.	
Indsatsens relation til indkomne forslag fra offentlighedsfasen		9, 19, 40, 56, 91, 118, 137, 138, 139, 140, 142, 146, 147, 148, 150, 151, 152, 153, 155, 156	

13. Inddragelse af lokalsamfundet og frivillige			
Indsatsens formål		<ul style="list-style-type: none"> • At sprede kendskab til og stolthed over Nationalparken gennem involvering af lokale frivillige. • At efteruddanne de frivillige, så de kan påtage sig at fortælle andre om Nationalparken. 	
Relation til bekendtgørelsens	Formål	§ 2 stk. 6: Understøtte en udvikling til gavn for lokalsamfundet, herunder erhvervslivet, med respekt for beskyttelsesinteresserne.	
	Målsætning	§3 stk. 7: Udvikling af friluftsliv og turisme skal ske på et bæredygtigt grundlag og i samarbejde med lokalbefolkningen og turisterhvervet.	
Beskrivelse af indsatsen		Gennem engagerende aktiviteter og virke at tiltrække frivillige, samt gennem faglig og pædagogisk undervisning at opkvalificere de frivillige til løse opgaver i henhold til Nationalparkens formål.	
Indsatsens elementer og projekter		Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt
Efteruddannelse af frivillige til formidling og andre opgaver		<ul style="list-style-type: none"> • At opbygge et solidt korps af frivillige, der er stort nok til at kunne dække behovet for formidling og andre praktiske opgaver 	<ul style="list-style-type: none"> • At fastholde og udbygge frivilligkorpset.
Efteruddannelse af frivillige, så de kan påtage sig opgaver i forbindelse med naturpleje, naturgenopretning og monitoring		<ul style="list-style-type: none"> • At opbygge et solidt korps af frivillige, der har den fornødne viden til at kunne indgå i forskellige naturprojekter • Sikre tilgang af flere frivillige med fokus på naturpleje mm • Motivere og investere i udvikling af kompetencer og egne projekter og presseomtale 	<ul style="list-style-type: none"> • At fastholde og udbygge frivilligkorpset. • De frivillige inspirerer til lignende mobilisering og aktiviteter i andre NP og landsdele
Velkomstcenter – frivillige i centret		<ul style="list-style-type: none"> • At frivillige forestår kundebetjening og formidling i og omkring Velkomstcentret 	
Indsatsens relation til andre parter og anden planlægning		Indsatsen koordineres tæt med Syddjurs Kommune og Naturstyrelsen samt forskellige lokale aktører. Har relevans for højt prioriterede biodiversitetsmål	
Tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning		Ingen	
Organisering og samarbejdsparter		Organiseres under Naturudvalget og NPMB-Frivilliggruppe. Naturstyrelsen Kronjylland & Syddjurs Kommune Natur & Miljø	
Indsatsens relation til indkomne forslag fra offentlighedsfasen			

14. Synliggørelse af og adgang til geologiske strukturer, profiler og landskabsserier						
Indsatsens formål		At synliggøre og formidle om Nationalparkens centrale geologiske træk og processer.				
Relation til bekendtgørelsens	Formål	§ 2 stk. 2 Bevare og styrke de landskabelige og geologiske værdier i det unikke istidslandskab.				
	Målsætning	§ 3 stk. 4: Nationalparkens karaktergivende landskabselementer og markante geologiske formationer, herunder randmoræner og dødislandskaber, skal bevares og synliggøres. § 3 stk. 10: Formidling og naturvejledning af Nationalparkens landskabsdannelse, natur- og kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier og adgangsforhold skal styrkes og koordineres i samarbejde med lokale aktører gennem udbygning og etablering af aktiviteter, servicefunktioner og faciliteter				
Beskrivelse af indsatsen		Relevante fagmiljøer udfærdiger indsats- og handleplan sammen med Nationalparkens følgegruppe /Naturudvalg.				
Indsatsens elementer og projekter		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Mål på kort sigt</th> <th>Mål på mellemlang og lang sigt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> Kortlægge ønsker, behov og prioriteringer i forhold til synliggørelse og formidling samt gennemføre flere højt prioriterede projekter </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> Realisere flere højt prioriterede projekter </td> </tr> </tbody> </table>	Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt	<ul style="list-style-type: none"> Kortlægge ønsker, behov og prioriteringer i forhold til synliggørelse og formidling samt gennemføre flere højt prioriterede projekter 	<ul style="list-style-type: none"> Realisere flere højt prioriterede projekter
Mål på kort sigt	Mål på mellemlang og lang sigt					
<ul style="list-style-type: none"> Kortlægge ønsker, behov og prioriteringer i forhold til synliggørelse og formidling samt gennemføre flere højt prioriterede projekter 	<ul style="list-style-type: none"> Realisere flere højt prioriterede projekter 					
Kortlægning af ønskelige geologiske formidlings-punkter (POI-geologi) med handleplan						
Indsatsens relation til andre parter og anden planlægning		Integreres i rydninger og andre indsatser med natur- og kulturhistoriske formål				
Tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning		Eventuelt Planloven og Naturbeskyttelsesloven				
Organisering og samarbejdsparter		Lodsejere, undervisnings- og forskningsinstitutioner i samarbejde med Nationalparken				
Indsatsens relation til indkomne forslag fra offentlighedsfasen		7, 8, 14, 27, 28, 29				

15. Etablere åbne arkæologiske udgravninger		
Indsatsens formål		At synliggøre og formidle Nationalparkens forhistorie. At bringe gæsterne tæt på arkæologers arbejde samt fremme den arkæologiske forskning.
Relation til bekendtgørelsens	Formål	§ 2 stk. 5: At styrke forskning, undervisning, naturvejledning og formidling af de landskabelige, geologiske, natur- og kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier
	Målsætning	§ 3 stk. 5: Kulturmiljøer og kulturhistoriske helheder og enkeltelementer, der fortæller om brugen af landskab, natur og kyst, skal bevares, synliggøres og gøres tilgængelige, især færdselsveje, fortidsminder, borg- og mølleanlæg, herregårds- og landsbymiljøer samt Ebeltøfts historie som købstad. Viden om de nævnte miljøer, helheder og enkeltelementer skal udbygges. §3. stk. 10: Formidling og naturvejledning af Nationalparkens landskabsdannelse, natur- og kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier og adgangsforskel skal styrkes og koordineres i samarbejde med lokale aktører gennem udbygning og etablering af aktiviteter, servicefunktioner og faciliteter.
Beskrivelse af indsatsen		I samarbejde med Museum Østjylland at afvikle arkæologiske udgravninger med ligeværdigt vægtning af forskning, formidling og inddragelse af gæster
Indsatsens elementer og projekter		Mål på kort sigt
		Mål på mellemlang og lang sigt
Undersøgelser til udpegning af optimale udgravningssteder		<ul style="list-style-type: none"> Undersøge mulighederne ved Grevens Skanse og ved Kolåens udløb, hvor der er tegn på byggeri fra middelalderen
Inddragelse af frivillige		<ul style="list-style-type: none"> Foretage undersøgelser under ledelse af Museum Østjylland for at inddrage nye egnede steder samt frivillige i formidlingen af resultaterne
Forskningsprojekter og skriftlig formidling		<ul style="list-style-type: none"> Sammen med Museet at igangsætte et forskningsprojekt ved nyt udgravningssted samt udarbejde publikationer og artikler om resultaterne
Fundraising		<ul style="list-style-type: none"> Fundraising og samarbejde med turismesektoren ligesom også kommunen og folkeskolerne kunne inddrages.
Indsatsens relation til andre parter og anden planlægning	Museum Østjylland og Syddjurs Kommune	
Tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning	Eventuelt Museumsloven	
Organisering og samarbejdsparter	Museum Østjylland har den faglige og formidlende ledelse	
Indsatsens relation til indkomne forslag fra offentlighedsfasen	41	

16. Styrkelse af aktivitetsniveauet i forhold til natur-, kulturarrangementer		
Indsatsens formål		Understøtte og skabe natur- og kulturarrangementer som har relation til Nationalparkens natur- og kulturhistorie
Relation til bekendtgørelsens	Formål	§ 2 stk. 4. At styrke mulighederne for friluftsliv og særlige naturoplevelser og kulturhistoriske oplevelser i det varierede kyst- og kulturlandskab, herunder bymiljøer. § 2 stk. 6. At støtte en udvikling til gavn for lokalsamfundet, herunder erhvervslivet, med respekt for beskyttelsesinteresserne
	Målsætning	§ 3 stk. 6. Mulighederne for friluftsliv, naturoplevelser og kulturhistoriske oplevelser skal styrkes. § 3 stk. 10. Formidling og naturvejledning af Nationalparkens landskabsdannelse, natur- og kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier og adgangsforhold skal styrkes og koordineres i samarbejde med lokale aktører gennem udbygning og etablering af aktiviteter, servicefunktioner og faciliteter.
Beskrivelse af indsatsen		Fra en mere passiv rolle, hvor kulturudvalget forholder sig til ansøgninger fra arrangører, er målet i højere grad at skabe samarbejdsprojekter med arrangører.
Indsatsens elementer og projekter		Mål på kort sigt
Møde med kulturforeninger og eventarrangører	<ul style="list-style-type: none"> • Årligt møde med kulturforeninger og eventarrangører med det formål at indgå i samarbejde med flere aktører pr. år 	Mål på mellemlang og lang sigt
Molbohistorier	<ul style="list-style-type: none"> • Støtte initiativer som udvikler og fremmer kendskabet til molbohistorierne samt evt. støtter en installation eller en årlig event. Projektet skal have fokus på molbohistoriernes store fortælleleværdi og kulturhistoriske potentiale. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsætte processen
Øge formidlingen af egne aktiviteter og resultater på naturområdet	<ul style="list-style-type: none"> • At synliggøre og formidle Nationalparken og dens indsats på natur- og geologiområdet samt at integrere nye projekter, viden og faciliteter i lokale aktørers rutiner 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsætte processen
Indsatsens relation til andre parter og anden planlægning	Bygger særligt på andre parters ideer og initiativer, da samarbejdet ofte initieres af dem eller i et samarbejde.	
Tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning	Ingen	
Organisering og samarbejdsparter	Samarbejde med relevante parter (institutioner og foreninger m.v.) afhængigt af projekt eller arrangement.	
Indsatsens relation til indkomne forslag fra offentlighedsfasen	30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 44, 47, 49, 50, 51, 55, 57, 58, 63	